

การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
Internal Supervision in Expanded Educational Opportunities Under Saraburi
Primary Educational Service Area, office 2

สายวินิตย์ ดวงสนาม¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Saiwinit Duangsanam¹, Pimolpun Phetsombat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2) หาแนวทาง การดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน และประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ ในปีการศึกษา 2561 จากโรงเรียนที่เข้ารับการประเมิน สม.รอบ 3 จำนวน 4 แห่ง และได้รับผลรับรอง ระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก2) แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น มีทั้งหมด 4 แนวทางได้แก่ (1) ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา (2) ด้านการดำเนินการนิเทศควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งได้อย่างเต็มที่ (3) ด้านการประเมิน ควรมีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากการได้รับนิเทศ (4) ด้านการประชุมหลังการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ควรมีการประชุมร่วมกันหลังการนิเทศเสร็จสิ้นของผู้รับนิเทศและผู้นิเทศเพื่อรับข้อเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, สถานศึกษา, โรงเรียนขยายโอกาส

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: saiwinit_d@mail.rmutt.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: Pimolpun_p@rmutt.ac.th

Abstract

This research aimed to 1) study the Internal Supervision in the Educational Opportunity Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, and 2) find the operation guidelines of this Internal Supervision.

A questionnaire was administered to 35 administrators and the interview was conducted with 4 administrators of Educational Opportunity Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2018. Four schools got very good assessment results in the third round of the assessment. Data from the questionnaire were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation; the interview was analyzed through content analysis.

The major findings revealed that 1) the Internal Supervision in the Educational Opportunity Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level in an overview; and 2) there were four guidelines of this Internal Supervision namely (1) supervision manual should be provided for the supervision planning, (2) supervision operation should give chance to supervisors to do their duty as assigned, (3) for the assessment aspect, suggestions should be given after the supervision, and (4) for the post-assessment parties to exchange ideas with each other, a meeting between the receivers and the givers should be set after supervision to get suggestions and to find solutions for continuous development.

Keywords: Internal Supervision, school, Educational Opportunity Expansion Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 คือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น.8) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็น ทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.4) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

ที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 47 ที่กล่าวถึงระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพภายในเป็นการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากบุคคลภายในสำนักงานเขตพื้นที่ ได้มีการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในทุกปีและยังมีการประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” เพื่อเป็นการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและปัจจุบันงานด้านการศึกษาคิดเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตร ความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูจำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ มากขึ้น สิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนา ก็คือการนิเทศทางการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้เกี่ยวข้องควรหาแนวทางดำเนินการ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แนวคิด Joyce and Showers (1987) การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพแนวคิดวัชร เล่าเรียนดี (2553) การนิเทศแบบมีส่วนร่วม แนวคิด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การนิเทศโดยผู้บริหารแนวคิดวัชร เล่าเรียนดี (2553) และการนิเทศภายในแบบร่วมมือตามความคิดแนวคิด Grikman (2004)

ในการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา ซึ่งจะต้องตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในที่สุดผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานรวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ให้ครูสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตรด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูที่บริหารมอบหมาย เป็นความพยายามทุกวิถีทางของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานการศึกษาชาติ เพิ่มสูงขึ้นอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง (อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล, 2553, น.2) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า มีโรงเรียนที่มีการสอนและมีการสอนก็ต้องมีการนิเทศภายใน อันประกอบด้วยคุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และความ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษา การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำได้หลายรูปแบบการที่ผู้บริหารจะเลือกใช้รูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, น.179-180) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เป็นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และบุคลากรในสถานศึกษา ให้อยู่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครูรวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและที่สำคัญ คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดในเขต 5 อำเภอ คือ อำเภอวังม่วง อำเภอแก่งคอย อำเภอวิหารแดง อำเภอหนองแค และอำเภอมวกเหล็ก รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 โรงเรียนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบที่ 3 ปีงบประมาณ 2554 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เข้ารับการประเมิน 35 แห่ง ได้รับการรับรองดีมาก 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.42 ระดับดี 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.42 ระดับพอใช้ 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.85 และระดับต้องปรับปรุง 5 แห่ง ร้อยละ 14.28 มีรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และยังไม่มีกรรมการสนับสนุนให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการนิเทศภายในของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และได้ใช้วิธีการนิเทศในหลายรูปแบบหลากหลายทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการนิเทศภายในของสถานศึกษาจะเป็นมาตรการในการเร่งรัดคุณภาพของการจัดการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จะนำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทางแผนงานกำกับติดตาม แผนปฏิบัติการของโรงเรียนรวมถึงแนวทางการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา อันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นการเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อที่จะนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน

2. ประชากร ที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 4 คนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จากโรงเรียนที่เข้ารับ การประเมิน สมศ.รอบ3 และได้รับผลรับรอง ระดับดีมาก จำนวน 4 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย ข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำตอบเป็นแบบตัวเลือก ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงานและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (Rating scale) (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2558) โดยให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง การนิเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การนิเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การนิเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การนิเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การนิเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินการนิเทศ 3) ด้านการประเมินผลการนิเทศ และ 4) ด้าน การประชุมหลังจากการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

1.2 กำหนดนิยามศัพท์ เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

1.4 ร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.5 นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) ของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม

1.6 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากค่าค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) จากแบบสอบถามการวิเคราะห์รายด้านค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.2 ร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ขอหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งไปทางไปรษณีย์

2.รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียนขยายโอกาส ทุกโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แล้วตรวจสอบสภาพแบบสอบถามว่าผู้ให้ข้อมูลตอบครบทุกข้อหรือไม่ และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ทั้งหมดกี่ชุด แล้วนำมาคิดเป็นร้อยละ โดยอยู่ในสภาพของ จำนวนแบบสอบถามรับกลับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Unstructured Interview) ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งหนังสือไปที่โรงเรียนที่จะเข้าสัมภาษณ์พร้อมนัดวันเวลาที่เข้าสัมภาษณ์ โรงเรียนทั้งหมด 4 แห่งจำนวน 4คนและดำเนินการเข้าสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนดทั้งหมดจำนวน4คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สรุปได้ ดังนี้

1. ประชากรส่วนใหญ่มีเพศหญิง รองลงมา เพศชาย ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาโท รองลงมาปริญญาเอก ประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี รองลงมา 5-10 ปี

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

2. การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการนิเทศ และผู้บริหารสร้างความรู้ ความเข้าใจเป็นแนวทางในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.2 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารจัดให้มีการใช้การสังเกตเชิงคุณภาพในแบบต่างๆ ที่เหมาะสมที่สุด เช่น การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม (Focused questionnaire) การสังเกตแบบสั้นๆ (Anecdotal record) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดให้มีการสังเกตการสอนตามตารางที่กำหนดร่วมกัน และผู้บริหารสนับสนุนให้มีปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งในการออกนิเทศ ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.3 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ในภาพ รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารจัดให้มีการกำหนดประเด็นปัญหาที่จะสังเกตการสอนครั้งต่อไป จากการให้ข้อมูลย้อนกลับของกระบวนการนิเทศ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน และผู้บริหารจัดให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศ ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.4 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารกำหนดให้การนำผลที่ได้จากการนิเทศภายในไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดให้การนำผลที่ได้จากการนิเทศภายใน ไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน และผู้บริหารจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. แนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในโดยแบบสอบถาม ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการมีจัดทำโครงการการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ควรมีการประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการนิเทศไว้ในการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนระหว่างครูและผู้นิเทศ ควรมีการจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในหรือ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

ภายนอกสถานศึกษามาให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด แต่งตั้งได้อย่างเต็มที่ และควรมีการจัดตารางการนิเทศไว้อย่างชัดเจน

3.3 ด้านการประเมินผล ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีการกำหนดแนวทางการออกนิเทศและวัตถุประสงค์ของการนิเทศไว้อย่างชัดเจน ควรมีการประเมินผลการนิเทศเป็นเอกสารหลักฐานหรือบันทึกหลังการนิเทศ ควรมีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากการได้รับการนิเทศ

3.4 ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ควรมีการประชุมร่วมกันหลังการนิเทศเสร็จสิ้นของผู้รับนิเทศและผู้นิเทศเพื่อรับข้อเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประเมินผลการประเมินการปฏิบัติงานการนิเทศภายในควรมีการ พัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และควรมีการกำหนดกรอบการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะต้องดำเนินงานตามหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นผู้บริหารเห็นความสำคัญของการนิเทศประกอบกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาจึงได้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้มีการดำเนินงานนิเทศภายในประกอบด้วย ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศและด้านการประชุมหลังจากการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้ชัดเจนและครอบคลุมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาภาญ์ ศรีเนตร (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการสำรวจความต้องการ และความจำเป็น ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ และด้านการขยายผล ย่อย และเชิดชูเกียรติ และค่าดัชนีความ สอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ 3) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรยา แดงอ่อน (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายใน

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 264 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต หนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

เมื่อทำการอภิปรายเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เป็นแนวทางในการดำเนินการตามแผน มีการนำข้อมูลจากการสำรวจปัญหา และความต้องการ มาใช้วางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน อีกทั้งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศ จัดทำตารางการออกนิเทศไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ครูที่ได้รับการนิเทศ รับทราบในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เรียกว่า “APFIE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Assessing Needs : A) ขั้นตอนที่ 2 จัดการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Providing Information : P) ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Formulating Plan : F) ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการ นิเทศ (Implementing : I) ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการก่อนการสอน และการนิเทศ 2) ขั้นสังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) ขั้นประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการสอน 4) ประเมินผลการนิเทศ ติดตามดูแลและขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการนิเทศตลอดภาคเรียน (Evaluating : E) และผลการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศ การจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน นักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์มีความรู้และทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลย์ วงศ์ก้อม (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ (1) การวางแผน (2) ดำเนินการนิเทศ (3) สื่อและ เทคโนโลยี (4) ประเมินผล (5) การมีส่วนร่วม และ (6) ปรับปรุงและพัฒนา 2) องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.2 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน ในขั้นการวางแผน มีการสนับสนุนให้มีปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งในการออกนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษร และยังได้รับการอบรม คุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประเมิน และมีการสนับสนุนให้มีการตามสภาพจริงเป็นการไปนิเทศแบบกัลยาณมิตรปฏิบัติ การไปให้คำแนะนำและช่วยเหลือมากกว่าการไปจับผิด และจัดให้มีการสังเกตการสอนตามตารางที่กำหนดร่วมกันและ ขณะที่ได้รับนิเทศ ผู้นิเทศก็จัดใช้การสังเกตเชิงคุณภาพในแบบต่างๆ ที่เหมาะสมที่สุด เช่น การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม (Focused questionnaire) การสังเกตแบบสั้นๆ (Anecdotal record) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกัญญา โปธิ์ลังกา (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัด เทศบาลนคร อุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร อุบลราชธานี มีการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านระบบและกลไกการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ และด้านกิจกรรมการนิเทศ 2) รูปแบบการการนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร อุบลราชธานี มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน คือ (1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู และ เสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนในด้านการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของครูโดยใช้ กระบวนการ กลุ่ม และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่ครูในด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการและทางความคิด (2) หลักการ ประกอบด้วย หลักการกัลยาณมิตร หลักการมีส่วนร่วมและหลักการมนุษย์ สัมพันธ์ (3) องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย ด้านระบบ และกลไกการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ และด้านกิจกรรมการนิเทศ (4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การวัด และประเมินความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู การวัดและพัฒนากระบวนการทำงานเป็นทีมของครู และการวัด พัฒนา บุคลิกภาพที่ดีแก่ครูในด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการและความคิด และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา ระบบการทำงาน ภาวะผู้นำ 3) ผลการประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร อุบลราชธานี พบว่า โดยรวมรูปแบบการนิเทศการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานีมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุดทุกด้านทุกข้อ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ ลีกิจเจริญผล (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การพัฒนาทักษะการสอนภาษาอังกฤษ (2) การช่วยเหลือ ครูภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการ (3) การประยุกต์เทคนิคนิเทศที่หลากหลาย (4) การส่งเสริมทัศนคติ การสอนภาษาอังกฤษที่ดีให้แก่ครู (5) การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของครูภาษาอังกฤษ (6) การส่งเสริม การวางแผนการจัด กระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (7) การจัดระบบการสนับสนุนครูภาษาอังกฤษ และ (8) การสร้างความสัมพันธ์และการยอมรับของผู้นิเทศ 2) องค์ประกอบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ เป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสม เป็นไปได้ มีประโยชน์ และมีความถูกต้อง

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

1.3 ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลังจากการการนิเทศเสร็จสิ้นผู้ประเมิน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้รับการนิเทศทันที เพื่อทราบถึงการปฏิบัติงานทางด้านการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน บอกถึงจุดเด่นจุดด้อยของผู้รับการนิเทศ และนำไปหาแนวทางแก้ไขต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Campos (2007) ได้วิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการวัดผลประเมินผลอย่างไร ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นเมื่อมีการใช้แฟ้มสะสมผลงานและการประเมินผล จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่ง ที่กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการโรงเรียนนั้น มุ่งที่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาการสอน และช่วยเหลือให้นักเรียนเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังทำหน้าที่นิเทศงานวิชาการ ประเมินผลงานทางวิชาการ วางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ให้ดีขึ้น และครอบคลุมงานวิชาการทุกด้าน รวมทั้งสนับสนุนให้ครูมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของภิญชิตรา สุปการ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ (1) การบริหารจัดการ (2) การมีส่วนร่วม (3) การนิเทศ (4) การใช้เทคโนโลยี และ (5) การประเมินผล 2) รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน โดย องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบด้านการประเมินผล การใช้เทคโนโลยี และการนิเทศ 3) จัดอันดับความสำคัญแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการ 2) การประเมินผล 3) การมีส่วนร่วม 4) การนิเทศ และ 5) การใช้เทคโนโลยี ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศ สำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันรูปแบบมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

1.4 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจัดให้มีการเปิดโอกาสให้ครูได้รับข้อมูลป้อนกลับ การเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเป็นการร่วม อภิปรายกับข้อมูลเหล่านั้น และมีการกำหนดให้การนำผลที่ได้จากการนิเทศภายในไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัย Campos (2007) ได้วิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการวัดผลประเมินผลอย่างไร ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดีขึ้นเมื่อมีการใช้แฟ้มสะสมผลงานและการประเมินผล จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่งที่กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการโรงเรียนนั้นมุ่งที่การจัดการ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

เรียนการสอนตามหลักสูตร มีการสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาการสอน และช่วยเหลือให้นักเรียนเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังทำหน้าที่นี้เทศงานวิชาการ ประเมินผลงานทางวิชาการ วางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ให้ดีขึ้น และครอบคลุมงานวิชาการทุกด้าน รวมทั้งสนับสนุนให้ครูมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ยืนยง (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลาย วิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนมีชื่อว่า ซีเอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย หลักการ มุ่งเน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบ สัมพันธ์กัน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการนิเทศ และการทำวิจัยในชั้นเรียนกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 Classifying : C การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจัดกลุ่มครูและเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับครูแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 Information : I การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 Proceeding : P การดำเนินงาน ได้แก่ 3.1 การประชุม ก่อนการสังเกตการสอน (Pre Conference) 3.2 การสังเกตการสอน (Observation) 3.3 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post Conference) ขั้นตอนที่ 4 Evaluation : E การประเมินผลการนิเทศโดยมีการกำกับ ติดตาม (Monitoring) อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน และ 2) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ อยู่ในระดับมาก และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนในระดับสูงมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อน และหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศนักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสร้างความรู้ ความเข้าใจเป็นแนวทางในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจในการนิเทศผ่านการประชุมทุกครั้ง ที่ประชุมประจำเดือนเป็นส่วนงานหนึ่งของการประชุมประจำเดือนที่อยู่ในงานวิชาการและในการสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การศึกษาตัวอย่างรูปแบบการนิเทศต่างๆ ที่มีความชัดเจน การทำ PLC การจัด การนิเทศภายในสถานศึกษาและการไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการนิเทศ เพื่อเป็นส่วน

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

หนึ่งในการช่วยเหลือครูในการนิเทศภายในให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการขับเคลื่อนโรงเรียนต่อไป โดยให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2. ด้านการดำเนินการนิเทศ จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้มีปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งในการออกนิเทศ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดโรงเรียนการสนับสนุนในด้านของการจัดทำคำสั่งอย่างชัดเจน และการนิเทศที่เป็นแนวทางเดียวกัน โดยมีเอกสารเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่จะต้องได้รับการอบรม หรือผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการออกนิเทศ แบบกัลยาณมิตร มีเทคนิคในการสังเกตในการนิเทศ และประเมินตามสภาพจริงเพื่อที่จะได้นำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไป

1.3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารจัดให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดผู้จะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนิเทศ โดยออกแบบเอกสารให้เหมาะสม และมีข้อมูลที่ชัดเจนในการนิเทศแต่ละครั้ง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย เพื่อนำใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีวิธีการสอนที่เหมาะสม และต้องมีการเรียนรู้วิธีการสอนที่แปลกใหม่อยู่เสมอ เพื่อส่งผลถึงคุณภาพของการเรียนการสอนในลำดับต่อไป

1.4. ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารจัดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ต้องมีแบบสอบถามให้ครูได้แสดงความคิดเห็น โดยอาจจะเป็นคำถามที่เป็นสเกลตัวเลขความพึงพอใจและเป็นข้อความให้เขียนเสนอแนะ แล้วนำข้อมูลมาสรุปเป็นสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อนำแนวทางในการใช้นำมาปรับปรุงในการนิเทศครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น เพื่อนำจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละพื้นที่มาสังเคราะห์ เพื่อมาเป็นตัวชี้วัดในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ต่อไป

2.2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อการค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการการนิเทศภายใน โดยนำปัจจัยนั้นไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2.3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกโดยใช้เทคนิคอื่นในการวิจัย เช่น เทคนิคเดลฟาย การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร ในโรงเรียนขยายโอกาสของรัฐบาลในจังหวัดสระบุรี

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(รสพ).
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกรภาพิค.
- เกรียงศักดิ์ สัจชัย. (2553) การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มี **แนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อัตนระดับ การศึกษาขั้น **พื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- ศศิภาณูจน์ โพธิ์ลังกา. (2552). **รูปแบบนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ยุพิน ยืนยง. (2553). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. (2552). **รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริวรรณ ลีกิจเจริญผล. (2559). **การนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัณฑิรา สุปการ. (2557). **รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จिरยา แดงอ่อน. (2559). **รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชญาภาณูจน์ ศรีเนตร. (2558). **รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล. (2553). **การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของ อำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2553) **การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Campos, J. (2007). **How does using formative assessment empower students in their learning?**, from <http://www.sciencedirect.com/science?-oc=ArticleURL&>.
- Glickman Carl D. S.P. & Ross-Gordon, J.M (2007). **Supervision and Supervision and Curriculum Development**. Boston : Allyn & Bacon
- Joyce , B. ; & B., Shower. (1987). **The Coaching of Teaching**. Educational Leadership